

ABONNEMENT

Pays étrangers

Pour un an: 2 Dolars

Edition spéciale: 3 Dolars.

ADRESSE

"İdjtihad,, Constantinople

Téléph: St. 865

xxvième ANNÉE

1 Février 1931

İCTİHAD

Türkçe ve Fransızca

İLMİ, EDEBİ, İKTİSADİ

No: 314

ABONEMAN:

Seneliği [24Nusha] Türki-
ye için 2 1/2, Âlâ kâğıd-
lısı 5 Liradır

İDAREHANESİ

Cığaloğlunda İctihad Evi

Tarihi Te'sisi:

1904 — Genève.

Yirmi altıncı sene

1 Şubat 1931

ketimize ve türklüğe şeref verecek Türk dahileri böyle heder olup gitmişler ve hatta el-yevm gidiyorlar da bizim haberimiz yok!!

Hüseyinin fevkalâde yaratılmış bir çocuk olduğunu mahallede bilmiyen yokdu, fakat onu himaye etmek,yahud hükûmete ettirmeye çalışmak,kimsenin hatırına gelmedi.Bir mahallede, bir köyde, böyle fevkalâde bir çocuğu o mahalle, o köy ahalisi, mektep bulunan yerlerde dikkatli hocalar tanır, bunları arayıp bulmak; itina ile yetiştirmek, meselâ Türk ırkı ile hiç bir münasebeti ve türklüğe ait hiç bir şeref mirası bulunmayan ecnebi bir heykeltraşın iki üç bin sene evvel yaptığı bir heykeli veya kırığını bir çok külfetle top-rak altında arayıp bulmak müzeyeye nakl etmekden daha kolay daha mühim, daha insani ve bittabi' daha nafidir.

Ebubekir Hâzım

SON

A MADEMOISELLE X...

Douce autant que la nuit, qui nous remplit
[d'ivresse,
Avec vos yeux profonds, votre geste léger,
Vous avez la langueur et la délicatesse
Des instants paresseux où l'on aime rêver.

Votre esprit erre-t-il, o belle ténébreuse,
Vers des cieux inconnus, des horizons lointains,
Ou du monde réel évocatrice heureuse,
Allez-vous célébrant des charmes plus certains?

Un encens captivant de vous toute s'exhale,
Rêveur, votre regard a l'éclair de l'opale,
Et j'aime en contempler la limpide couleur.

Je vois dans ce regard le Léthé qui s'écoule,
Vous m'inspirez l'oubli des clameurs de la foule,
L'oubli du temps qui fuit, l'oubli de la douleur.

GABRIEL VALENSI

BAYKUŞ ...

Gene bir baykuş ötdü komşumuzun damında,
Mezarlığın ihtiyar, beli bükük çamında..
Uyuklıyan serçeler girdiler birbirine!

Daha matem çekmeden köyden ayaklarını
Toprak daha şilmeden kanlı dudaklarını
Genemi mersiyeler.. Şen şarkılar yerine?

Köy haşyetle örperdi düşündü derin derin
Baykuş bayrakdarıdır felâketin, kederin;
Kim bilir ne canlara kıyacak ecel gene?

Henüz yangın yerinde küller var yığın yığın,
Henüz kalbi helecan içinde ortalığın;
Ölüm hangi başlara uzatacak el gene?.

Bir gölge ayaklandı mezardan çıkar gibi
Bir kakhaha fırlatdı yarları yıkar gibi
Kara donlar geyinmiş alevden 'asası var..

Kemikden bir çanak var elinde kanla dolu
Tutdu meydana çıkan ısırganlı dar yolu..
Peyinde zelzeleler.. şimşekler, kasırgalar!.

Kim bilir kim yanacak bu sefer ateşine,
Ne tabutlar takacak hortlak gene peşine,
Matemin bestesidir iştiğim kakhahlar!

Kim bilir ne ocaklar sönecek bu seferde
Ufuklar gene zulmet.. gene kan perde perde..
Rabbim! dogmıyacakmı beklediğim sabahlar?

Dr. Kaya 30 Teşrin evvel 1930

TIB EAKÜLTESİNDE İLMİ 'AYB

MÜDERRİS Dr. KEMAL CENAB B.

İlim da'iresinde kalmak şartile Arab-ların تارة العيوب ya'ni 'ayb örtücü vasfile mut-tasif olmaya lüzum yokdur. Günlük ar-kadaşlarımız ez cümle Cumhuriyyet ga-zetesi, 26 - 1 - 1931 tarihli nushasında ve sahibi Yunus Nadi Beyin imzası al-tında, münakaşa mevzu'unu bir müşer-

rih gibi keserek, biçerek teşrih etdi. Bu kadar tannan bir hadisenin mahiyetini pek mücmel olarak olsun kari'lerimize arz etmeliyiz:

Tıp fakültesinde talebe için mükemmel bir «*Physiologie*» kitabı yazdırılmak ve basdırılmak için darülfünun bütçesinden tahsisat veriliyor; böyle bir kitabı yazmaya ehliyeti, şimdiye kadar neşrettiği türkce, fransızca, almanca eserlerle müsellemlenmiş ve senelerden beri «*Physiologie*» tedris eden Dr. Müderris Kemal Cenab Bey'e bu iş havale edilmek lâzım gelirken, Fakülte reisi olan zat Meclisi müderrisinin re'yini almaksızın diğer bir müderris ile bir mu'allime bu işi tevcih ediyor; fakat tevcih, vecih olmuyor: Kitab yazılıp beş altı forması da basılıyor.

Kendi ihtisasına 'a'id böyle bir kitabı görmek istemek kadar tab'i bir şey olmaz; Kemal Cenâb Bey ilk üç matbu' formayı bulup okuyor. Kitabı anlaşılmasa, zabt ve sebkten mahrum 'ilmî hatalarla ma'lûl buluyor. Kitaptan fıkralar ve ba'zan sayfeler alarak neşr ediyor. Hakkı te'lif ve ehemmiyetli mesarifi tab'iyye verilerek basılan kitabın, hiç bir kafanın tehammül edemeyeceği ma'na-sızlıklarla dolu olduğu faş ediliyor. Bu genç ve tecrübesiz müelliflerin tercümede de rüsufları olmadığından, netice itibarile, sa'yleri beyaz sayfeleri karartmak ve bir çok yüzleri kızartmak oluyor. Bizim Darülfünunumuzda ve bilhassa fakültelerin en kuvvetlisi olan Tıp Fakültesinde bu kadar acemi hocaların 'bulunmasına muttali' olmakdan, bütün tıp ocağı, bütün doktorlar mahcub oldu. Bir «*Physiologie*» müderris ile yine tıp fakültesinin bir mu'allimi tarafından te'lif ve Devlet hesabına tab' edilmiş olan bu bedbaht kitabın 16'ncı sahifesinden şu satırları 'aynen almakla iktifa ediyoruz:

« Bu tarzı rüiyete [*] göre her hayat-tar mevcut yekdiglerinden muayyen bir *individu*, hususî bir *espèce* olarak ayrılır: fakat bunlar da birbirine benzerler. Hayatı müştereke (*Vie Commune*), unsuri hayat, hayatın esaslı hadiseleri, hayattır.»

Bir fakülteye bir mu'allim alınırken, bir mu'allime *Professör* lük rütbesi verilirken bir eserler ve ehliyet tedkiki vardır. Bu tedkik yapılırken asla hatır gönül mes'elesi yoktur. Halbuki ma'hud kitabın müellifi *Professör* e, *Professörlük* 'unvanı verilmesine Prof. Dr. Kemal Cenab Bey dahi re'y vermiştir. Bu günahı, kendisi ve arkadaşları işlememelidi.

İctihad

Darülbeydi'de

« BAL AYI » ve « GÖLGE »

Bir otelde, kabadayı amcasına güvenerek bir Tunus gediği arıyan bir arnavut güzeline tutulan bir kocanın aynı yerde kaynanası ve zevcesile karşılaşmasını ve bu tesadüf karşısında bir birlerinin hakikî hüviyetlerini saklamak isterken düştükleri gülünç vaz'iyetleri göz önüne getirin ve bu vak'ayı mubalagalı hareketler ve gülünç lakırdılarla şişirin ve bir kaç komik tip ilâve edin.. İşte « Bal ayı »nın mevzuu.

Eserin adaptasyonu güzel, tiplerde yabancılık yok, mükâlemeler bazan uzun olmakla beraber sadedir, fakat şimdiye kadar bir çok kuvvetli ve güzel eserler seçmiş olan I. Galip Beyin emek vermeğe katlandıktan sonra « Bal ayı »nda bu zahmete değer ne kıymet bulduklarını anlamak kabil değildir. Bu vodvilden sonra A. Muhtar beyin bir İtalyan eserinden naklettiği « Gölge » ye gelince: bu eser yalnız bu mevsimin değil tiyatromuzun belli başlı kıymetlerinde biridir ve ne kadar yazık ki ancak iki def'a temsil edilmiştir.

Şöhret ve muvaffakiyet sahibi bir ressam

[*] Yazılış 'aynendir.